

СЕКЦІЯ І. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Акулов Олексій Олексійович

ORCID ID: 0000-0001-5334-9597

аспірант кафедри теоретичної та прикладної економіки
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Науковий керівник: Ірина Федорівна Радіонова

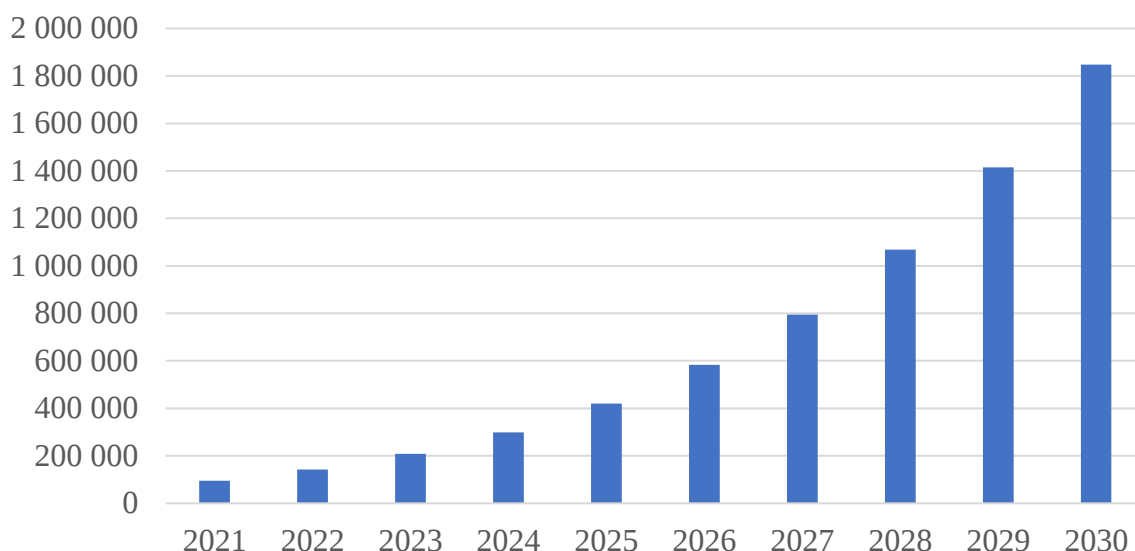
ORCID ID: 0000-0002-0941-2867

д-р.екон.наук, професор,
ДВНЗ Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Завдяки стрімкому розвитку штучного інтелекту (ШІ) у сучасному світі, ми спостерігаємо перетворення в різних сферах життя та економіки. Ця технологічна революція відзначається здатністю ШІ аналізувати великі обсяги даних, виявляти складні зв'язки, приймати рішення та навіть навчатися на основі цих даних. Вже сьогодні ШІ реалізовується у багатьох галузях, включаючи медицину, фінанси, транспорт, виробництво та освіту, розширюючи можливості для покращення продуктивності, оптимізації процесів, підвищення якості послуг і питань зайнятості. За даними рис. 1, очікується, що ринок ШІ продемонструє значне зростання в наступне десятиліття: його вартість у майже 100 мільярдів доларів США у 2021 р. зросте до 2030 р. у двадцять разів до майже двох трильйонів доларів США. А за оцінками McKinsey Global Institute, ШІ може забезпечити додатковий економічний зріст приблизно на 13 трильйонів доларів США до 2030 р., збільшуючи світовий ВВП приблизно на 1,2 % щорічно [2].

Впровадження ШІ має ключове значення для розвитку сучасної цифрової економіки. Виділю ключові аспекти використання ШІ в цьому контексті:

- Автоматизація та оптимізація процесів: ШІ дозволяє автоматизувати багато рутинних завдань у різних галузях, що призводить до підвищення продуктивності та зменшення витрат.
- Аналіз великих обсягів даних: Велика кількість доступних даних в цифровій економіці може бути важко обробити без ШІ. Він допомагає виявляти закономірності, тренди та корисні інсайти з цих даних, що сприяє кращим рішенням.
- Персоналізація: У сферах, таких як реклама та маркетинг, ШІ дозволяє створювати персоналізовані підходи для клієнтів, збільшуючи ефективність і рівень задоволеності споживачів.
- Прогнозування інформації: ШІ може аналізувати поточні та минулі дані для прогнозування майбутніх подій і трендів, що допомагає планувати більш ефективно.

Рис. 1. Обсяг світового ринку штучного інтелекту у 2021 році з прогнозом до 2030 року (млн. доларів США)

(Створено автором на основі джерела [1])

- Підвищення якості послуг і товарів: У сферах, таких як медицина та фінанси, ШІ допомагає вдосконалювати якість надання послуг та розробляти нові, більш ефективні продукти.

- Підвищення безпеки і захисту даних: ШІ може виявляти загрози для безпеки та автоматично реагувати на них, що допомагає захищати цифрові активи та конфіденційні дані.

- Розвиток нових галузей: ШІ створює можливості для нових галузей, таких як робототехніка, автономний транспорт, інтернет речей (IoT) та багато інших, що сприяє розширенню цифрової економіки.

В той же час варто відмітити ряд супроводжуючих негативних аспектів і ризиків:

- Втрата робочих місць: Автоматизація завдань за допомогою ШІ може призводити до заміни людей роботами та втрати робочих місць у деяких секторах економіки

- Приватність і безпека даних: Використання ШІ може створювати загрозу для приватності даних, оскільки збір і аналіз великих обсягів інформації може призвести до можливостей для її зловживання та порушень безпеки.

- Етичні питання: Виникають етичні дилеми, пов'язані зі здатністю ШІ приймати рішення, що впливають на людей, та можливістю створення алгоритмів, які можуть бути призводити до несправедливості або дискримінації.

- Нерівність доступу: Не всі сектори та регіони мають однаковий доступ до ШІ, що може сприяти виникненню нерівності в можливостях.

- Втрата людського контролю: ШІ може призвести до втрати контролю над рішеннями, особливо в автономних системах, що може бути небезпечним.

Зазначені вище ризики ведуть до питань регулювання. Регулювання ШІ є глобальним предметом обговорення, і багато країн та міжнародних організацій приймають кроки для створення нормативного середовища для цієї технології. Перший в світі законодавчий акт "AI Act" був прийнятий Європарламентом для регулювання використання ШІ на території Європейського Союзу [3]. Цей закон використовує підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, згідно з яким він встановлює

правові норми відповідно до відповідного рівня ризику: системи, які пов'язані з неприйнятними ризиками, заборонено; системи високого ризику підкоряються певним правилам. Як зазначив міністр цифрової трансформації України, Михайло Федоров, Україна також почала роботу над правовим регулюванням ШІ [4]. Це дуже важливо в контексті післявоєнного відновлення економіки України.

На мою думку, країни повинні якомога швидше встановити законодавчу регуляцію ШІ, і не тільки на державному, а і на міжнародному рівні. В протилежному випадку існує можливість появи "офшорних зон", де законодавство та регулювання стосовно ШІ може бути менш обмеженим або інакшим у порівнянні з іншими країнами. Це може вести до використання ШІ для недобросовісних цілей, таких як ухилення від оподаткування, порушення прав людини, втручання в приватність та інші негативні наслідки. Цього можна уникнути за допомогою міжнародної співпраці, домовленостей, заохочення дотримування стандартів.

Висновки: ШІ має потенціал стати ключовим фактором економічного росту та інновацій у цифровій економіці. Його використання забезпечує автоматизацію бізнес-процесів, інновації та підвищення продуктивності. Це призводить до зменшення витрат, створення нових продуктів і послуг, підвищення конкурентоспроможності та підвищення якості життя. Проте важливо враховувати ризики, пов'язані з приватністю даних, етикою та безпекою, і забезпечувати ефективну регуляцію використання ШІ на міжнародному рівні. Також, відмічу, що наукова підготовка і освіта є важливими складовими успішного впровадження цієї технології.

Список використаних джерел:

1. Next Move Strategy Consulting. (2023). *Artificial Intelligence (AI) Market*. <https://www.nextmsc.com/report/artificial-intelligence-market>
2. McKinsey Global Institute. (2018). *Notes from the ai frontier modeling the impact of AI on the world economy*. McKinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Artificial%20Intelligence/Notes%20from%20the%20frontier%20Modeling%20the%20impact%20of%20AI%20on%20the%20world%20economy/MGI-Notes-from-the-AI-frontier-Modeling-the-impact-of-AI-on-the-world-economy-September-2018.ashx>
3. News European Parliament. (2023). *EU AI Act: first regulation on artificial intelligence*. European Parliament. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence>
4. Ільченко Л. (2023). *Україна розпочала роботу над правовим регулюванням штучного інтелекту*. Економічна Правда. <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/3/702856/>